RECENZE - REVIEW

NOVACKÁ, L. A KOL. *Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca*. Ekonom: Bratislava, 2010, 472 s. ISBN 978-80-225-2982-2

V minulém roce byla vydána velmi zajímavá publikace kolektivem autorů, pod vedením prof. Ľudmily Novacké. Obsah této publikace je zaměřen na problematiku služeb, které jsou využívány v cestovním ruchu a lze ji využít nejen jako učební text při vysokoškolském studiu ale publikace jistě zaujme i širokou veřejnost, která zde najde řadu poznatků, které při cestách do zahraničí lze využít. Vlastní text publikace je rozdělen účelně do 8 kapitol a je doplněn 19 případovými studii, které popisují postup při vzniku určitých situací, které se mohou sice nazývat mimořádnými, ale jejich výskyt je poměrně častý při zájezdech do zahraničí.

První kapitola přináší základní informace o cestovním ruchu, který jako oblast podnikání vytváří velmi zajímavé možnosti profesního uplatnění lidí svými různými podobami. Především každého čtenáře musí zaujmout názorně rozvedená charakteristika cestovního ruchu svou jednoduchostí a současně i přesností. Zároveň text kapitoly přináší i informace o základním členění cestovního ruchu na formy i druhy. Přínosem této kapitoly a novým pohledem na řešenou problematiku je nejen zdůraznění vlastností klientely v cestovním ruchu podle různých kritérií, ale i zhodnocení ekonomického přínosu cestovního ruchu.

Druhá kapitola publikace přináší základní informace o podnikatelských subjektech cestovního ruchu organizačního charakteru, jimiž jsou cestovní kancelář a cestovní agentura. Mimo základní rysy těchto organizačních celků je v kapitole zasvěceně popsán i jejich základní produkt – zájezd. Je proto na místě vhodné ocenit nejen popis teoretických zásad tvorby zájezdu, ale i konkrétní příklady zpracování v podobě přehledných příloh.

Třetí kapitola přináší rozsáhlé poznatky autorů z oblasti jak letecké dopravy, která se stala významným činitelem rozvoje současného turismu, tak i z oblasti železniční, vodní a pozemní dopravy prostřednictvím autokarů. Mimo běžný popis zásad letecké dopravy je autory publikace věnována zvýšená pozornost globálním distribučním systémům a jednomu z fenoménů dopravních systémů současnosti – nízkonákladovým leteckým společnostem. Praktickou část kapitoly pak tvoří osm zajímavých příloh, které dokumentují konkrétně jednotlivé záležitosti, které jsou spojeny s využíváním letecké přepravy. V případě železniční přepravy je věnována pozornost zejména možnostem slev při řádných spojích a formách charterové přepravy, která se stává svou flexibilitou a zajímavostí důležitým činitelem v rozvoji cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že roste zájem o vodní dopravu, jsou zde stručně popsány jak druhy, tak i možnosti této dopravní formy. Je škoda, že zde nebyla poněkud více rozvinutá problematika hausbotů, které se v poslední době stávají významným a oblíbeným módním prvkem v cestovním ruchu.

Zajímavě pojatá čtvrtá kapitola publikace přináší zasvěceným způsobem zpracované informace o základních součástích turistické infrastruktury, o ubytovacích a stravovacích službách. Základní přínos této kapitoly spočívá v tom, že zcela neobvykle informuje čtenáře jednoduchým způsobem o gastronomických zvláštностech ve vybraných zemích a turistických destinacích. Současně upozorňuje čtenáře i na určitá specifika mezinárodního hotelového trhu, které mohou přinášet významné rozvojové impulsy, kam patří například konání různých mezinárodních akcí kongresového charakteru.

Významnou novinkou v odborné literatuře o cestovním ruchu se stává pátá kapitola, ve které je analyzováno postavení, význam a praktické využívání různých forem pojištění. Jedná se o velmi důležité informace, neboť řada negativních zkušeností účastníků cestovního ruchu způsobená neseriózností organizátorů cestovního ruchu nutí klienty těchto zařízení k určité opatrnosti a ostražitosti. Za významný zdroj poznatků pro praxi přitom považujeme informace z podkapitoly 5. 3., která nás informuje o povinnostech průvodce, delegáta při vzniku pojistných událostí.

Poněkud nezvyklé je zařazení obsahu šesté kapitoly, pojednávající o geografii cestovního ruchu, do střední části publikace. Zde je řádně vysvětlena důležitost jednotlivých atraktivit a specifik zemí, které představují základní světové destinace a zdůrazněna úloha přírodních předpokladů cestovního ruchu kam patří odpovídající podnebí, vhodný reliéf krajiny a zajímavosti fauny i flory jednotlivých zemí. Současně není opomenuta významnost kulturněhistorických památek, zábavných parků a významných společenských akcí, které se stávají důležitými faktory trvalé přitažlivosti cestovního ruchu. Při té příležitosti se ukazuje, že zde mohla být poněkud více zdůrazněna úloha Seznamu památek světového dědictví UNESCO, jako fenoménu zvyšujícího na jedné straně návštěvnost určité turistické destinace a na druhé straně i retardačního činitele jak se ukazuje v některých případech.

Pro praktické vzdělávání průvodců slouží historické minimum, které je obsahem sedmé kapitoly. Je vhodným impulsem pro každého, kdo se chce odpovědně zabývat problematikou cestovního ruchu k dalšímu podrobnějšímu studiu historie a tak poznat řadu vzájemně souvisejících jevů, které provázejí vývoj lidstva. S tím souvisí i určité znalosti z oblasti kultury, architektury, folkloru i životního stylu. Proto lze toto zaměření textu hodnocené kapitoly velmi pozitivně hodnotit.

Za vysoce inovativní a přínosnou část publikace lze podle našeho názoru považovat obsah poslední, osmé kapitoly. Tato kapitola přináší totiž neobyčejně záslužný pohled na činnost průvodců, kteří se stávají nejen representanty své cestovní kanceláře, ale v zahraničí často i zástupcem svého státu. Tento fakt jasně ukazuje, že je zde potřebná profesionalizace i vysoká odpovědnost průvodcovské činnosti. Proto by měla být jejich přípravě a výchově věnována zvýšená pozornost, jak zdůrazňují autoři publikace.

Závěrem lze konstatovat, že autorskému kolektivu recenzované publikace se podařilo vytvořit obsahově poutavý a poučný text. Přitom velmi cenným doplňkem se staly konkrétně zaměřené přílohy. Velmi cenným je i fakt, že každá kapitola je doplněna prameny a literárními zdroji což umožňuje každému zájemci o danou problematiku jednoduché doplnění z původních informací. Drobné nedostatky, na které jsme v textu recenze poukázali, přitom

nesnižují kvalitu publikace a její teoretické i praktické zaměření. Proto můžeme odpovědně doporučit tuto publikaci každému, kdo by se chtěl hlouběji a důkladněji problematikou cestovního ruchu zabývat.

doc. Ing. Václav Lednický, CSc.

Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Slezská univerzita v Opavě

Ing. Zuzana Stefanovová, Ph.D.

Ekonomická fakulta, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava